

ЗАКОН за счетоводството

Обн., ДВ, бр. 98 от 16.11.2001 г., в сила от 1.01.2002 г., изм. и доп., бр. 91 от 25.09.2002 г., бр. 96 от 29.10.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 102 от 20.12.2005 г., в сила от 20.12.2005 г., изм., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 63 от 4.08.2006 г., в сила от 4.08.2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 29.12.2006 г., изм., бр. 57 от 13.07.2007 г., в сила от 13.07.2007 г., изм. и доп., бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 30.05.2008 г., бр. 69 от 5.08.2008 г., в сила от 5.09.2008 г., изм., бр. 106 от 12.12.2008 г., в сила от 1.01.2009 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., доп., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 8.03.2011 г., изм. и доп., бр. 34 от 29.04.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 16.12.2011 г., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 91 от 18.10.2013 г., в сила от 1.07.2013 г., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. изискванията към всеобхватността и достоверността на счетоводните системи (счетоводствата) в предприятията;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) съдържанието, съставянето и публичността на финансовите отчети на предприятията;

3. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) изискванията към лицата, които съставят финансовите отчети.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., изм., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Предприятия са: търговците по смисъла на Търговския закон; юридическите лица, които не са търговци, бюджетните предприятия, непersonифицираните дружества, търговските представителства и чуждестранните лица, осъществяващи стопанска дейност на територията на страната чрез място на стопанска дейност, с изключение на случаите, когато стопанската дейност се осъществява от чуждестранно лице от държава - членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, единствено при условията на свободно предоставяне на услуги.

Чл. 2. Предприятията осъществяват счетоводното записване на стопанските операции в хронологичен ред, съответстващ на извършването им.

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г.) Първичните счетоводни документи в предприятията се съставят на български език с арабски цифри и в левове. Те могат да се съставят и на съответния чужд език в чуждестранна валута в случаите на сделки, уговорени в чуждестранна валута с чуждестранни контрагенти.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Счетоводните документи, които постъпват в предприятията на чужд език, се придружават с превод на български език на съдържанието на отразените в тях стопански операции, с изключение на документите,

които са данъчни документи по смисъла на чл. 112, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за данък върху добавената стойност.

Чл. 4. (1) Счетоводството се осъществява и финансовите отчети се съставят в съответствие с изискванията на този закон при съобразяването със следните основни счетоводни принципи:

1. текущо начисляване - приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

2. действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност - в противен случай при изготвянето на финансовите отчети следва да се приложи ликвидационна или друга подобна счетоводна база;

3. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

4. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) съпоставимост между приходите и разходите - разходите, извършени във връзка с определена сделка или дейност, да се отразяват във финансовия резултат за периода, през който предприятието черпи изгода от тях, а приходите да се отразяват за периода, през който са отчетени разходите за тяхното получаване;

5. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност, а не формално според правната им форма;

6. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) запазване при възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период - постигане съпоставимост на счетоводните данни и показатели през различните отчетни периоди;

7. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

(3) Предприятията осъществяват счетоводството на основата на документалната обосноваване на стопанските операции и факти, като спазват изискванията за съставянето на документите съгласно действащото законодателство.

Чл. 5. (1) Текущото счетоводно отчитане се организира по реда, определен в този закон и утвърден от ръководството на предприятието индивидуален сметкоплан.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г.).

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм. и доп., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) (1) Бюджетните предприятия осъществяват счетоводството си в съответствие с изискванията на глава петнадесета от Закона за публичните финанси.

(2) Предприятията от сектор "Държавно управление", различни от тези по ал. 1, които осъществяват счетоводството си съгласно приложимите за бюджетните предприятия изисквания, се определят по реда на чл. 165 от Закона за публичните финанси.

Чл. 5б. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2004 г., отм., бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 5в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Министърът на финансите:

1. осъществява координацията и взаимодействието с Европейската комисия и Съвета на Европейския съюз при хармонизация на българското счетоводно законодателство с европейските счетоводни директиви;

2. изготвя становища и методически указания по прилагането на този закон и Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия;

3. предприема мерки за развитието и усъвършенстването на счетоводството.

Глава втора

СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ И ФОРМА НА СЧЕТОВОДСТВОТО

Чл. 6. (1) Счетоводният документ е хартиен или технически носител на счетоводна информация, класифициран като първичен, вторичен и регистър:

1. първичният документ е носител на информация за регистрирана за първи път стопанска операция;

2. вторичният документ е носител на преобразувана (обобщена или диференцирана) информация, получена от първичните счетоводни документи;

3. регистърът е носител на хронологично систематизирана информация за стопански операции от първични и/или вторични счетоводни документи.

(2) Счетоводният документ може да е електронен документ, когато са спазени изискванията на този закон и на Закона за електронния документ и електронния подпис.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г.) Първичният счетоводен документ, адресиран до други предприятия или физически лица, съдържа най-малко следната информация:

1. наименование и номер, съдържащ само арабски цифри;

2. дата на издаване;

3. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г., доп., бр. 105 от 2006 г.) наименование, адрес и номер за идентификация по чл. 84 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс на издателя и получателя;

4. предмет и стойностно изражение на стопанската операция;

5. (изм. - ДВ, бр. 106 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., отм., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г.) Първичният счетоводен документ, който засяга само дейността на предприятието, съдържа най-малко следната информация:

1. наименование и номер, съдържащ само арабски цифри;

2. дата на издаване;

3. предмет и стойностно изражение на стопанската операция;

4. име, фамилия и подпис на съставителя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Приема се, че е налице документална обоснованост и когато в първичния счетоводен документ липсва част от изискуемата информация по ал. 1 и 2, при условие че за липсващата информация са налице документи, които я удостоверяват.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Извън случаите по ал. 3, документална обоснованост е налице и когато първичният счетоводен документ е издаден от лице, което не е предприятие по смисъла на този закон и в документа липсва част от изискуемата

информация по ал. 1 и 2, когато този документ отразява вярно документираната стопанска операция.

(5) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Издаването на първичен счетоводен документ по ал. 1, освен в случаите, когато получателят желае или когато това е предвидено в нормативен акт, не е задължително, когато:

1. стопанската операция е документирана с фискална касова бележка, издадена от фискално устройство, по ред, определен с наредба на министъра на финансите, или с ценна книга, издадена по реда на Наредбата за условията и реда за отпечатване и контрол върху ценни книжа (обн., ДВ, бр. 101 от 1994 г.; изм., бр. 38 от 1995 г., бр. 73 от 1998 г., бр. 8 от 2001 г.), и

2. получател по нея е физическо лице, което не е търговец.

(6) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) За отчитането на определени стопански операции, активи и пасиви на бюджетните предприятия, министърът на финансите утвърждава условия и ред на документиране, форма и реквизити на счетоводните документи, които са задължителни за прилагане.

(7) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2005 г., предишна ал. 4, бр. 105 от 2006 г.) При стопански операции, отнасящи се до задължения към бюджетни предприятия, възникнали на основание и по реда на нормативен акт, първичният счетоводен документ по ал. 1 е съответният платежен документ за извършено плащане.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 105 от 2006 г.) Адресът по ал. 1, т. 3 е:

1. постоянният адрес - за физическите лица;

2. адресът на управление - за юридическите лица;

3. адресът за кореспонденция по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс - за лицата, които нямат адрес на управление.

(9) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г., предишна ал. 6, бр. 105 от 2006 г.) Едноличният търговец се идентифицира само чрез единен идентификационен код по БУЛСТАТ.

(10) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) При съставяне на първичните счетоводни документи по ал. 2 чрез автоматични устройства или системи подписът на съставителя може да се замени с цифров или с друг идентификатор, еднозначно разпознаващ и определящ съставителя на първичния счетоводен документ.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., доп., бр. 105 от 2006 г., отм., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.).

Чл. 9. (1) При изграждането и поддържането на счетоводната система предприятията осигуряват:

1. всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции;

2. систематични счетоводни регистри за обобщаване на счетоводната информация, които се откриват в началото на отчетния период и се приключват в неговия край;

3. синтетични и аналитични счетоводни регистри, както и равенство и връзка между тях;

4. междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, съставяне на оборотна ведомост;

5. изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии;

6. прилагане на индивидуален сметкоплан.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Когато при осъществяване на счетоводството се използва счетоводен софтуер, той трябва да е разработен при спазване на изискванията на

този закон и да дава възможност обработваните чрез него данни и изходните документи да са на български език.

Чл. 10. Поправки и добавки в първичните счетоводни документи не се разрешават. Погрешно съставени първични счетоводни документи се анулират и се съставят нови.

Чл. 11. Лицата, които са съставили и подписали счетоводните документи и техническите информационни носители, носят отговорност за достоверността на информацията в тях.

Чл. 12. Формата на счетоводството се утвърждава от ръководителя на предприятието. Тя следва да осигурява синхронизирано осъществяване на хронологичното и систематичното (аналитично и синтетично) счетоводно отчитане.

Глава трета

АКТИВИ, СОБСТВЕН КАПИТАЛ, ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Чл. 13. (1) Активите, собственият капитал, пасивите, приходите и разходите се оценяват и записват при тяхното придобиване или възникване по историческата им цена или друга цена, в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

(2) Историческа цена е цената на придобиване, себестойността или справедливата цена.

(3) Последващи оценки на активите и пасивите се извършват в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Активите и пасивите се класифицират и представят във финансовите отчети при условията и по реда на приложимите счетоводни стандарти.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Предприятията начисляват амортизации на амортизируемите дълготрайни/нетекущи активи в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.).

(3) Амортизациите в бюджетните предприятия се начисляват по решение на Министерския съвет.

Чл. 16. Материалните запаси при тяхното потребление се оценяват в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Разходите и приходите се класифицират и представят във финансовите отчети при условията и по реда на приложимите счетоводни стандарти.

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 19. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Компонентите на собствения капитал се класифицират и представят във финансовите отчети при условията и по реда на приложимите счетоводни стандарти.

Глава четвърта

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

Чл. 21. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., отм., бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Инвентаризация на активите и пасивите се извършва през всеки отчетен период с цел достоверното им представяне в годишния финансов отчет. Инвентаризацията се извършва по ред и начин, определени от органите на управление на предприятието.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) За бюджетните предприятия министърът на финансите може да определи и други срокове за извършване на инвентаризацията.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Инвентаризации се извършват и по искане на органите на съдебната власт и на други органи, когато това е предвидено в закон.

Глава пета

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Раздел I

Приложими счетоводни стандарти, съдържание на финансовите отчети и на годишните доклади за дейността

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2006 г.) (1) Предприятията в Република България, с изключение на предприятията по чл. 22б, изготвят и представят годишните си финансови отчети на базата на Международните счетоводни стандарти.

(2) Предприятията по чл. 38, ал. 1, т. 2 и 3 задължително изготвят и представят годишните си финансови отчети на базата на Международните счетоводни стандарти.

(3) Предприятие, което през един отчетен период е изготвило и представило годишния си финансов отчет на базата на Международните счетоводни стандарти, не може да прилага Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

Чл. 22б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) Годишните финансови отчети се изготвят и представят на базата на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия от предприятията, които най-малко за една от двете предходни години не надвишават показателите на два от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 8 млн. лв.;
2. нетни приходи от продажби за годината - 15 млн. лв.;
3. средна численост на персонала за годината - 250 души.

(2) Новообразуваните предприятия изготвят и представят годишните си финансови отчети на базата на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия за годината на възникването им и за следващата година.

(3) Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия се приемат от Министерския съвет и са в съответствие с актовете на Европейския съюз и националните особености.

(4) Предприятията по ал. 1 и 2 могат по избор да изготвят и представят годишните си финансови отчети на базата на Международните счетоводни стандарти.

(5) Предприятията, прекратени с ликвидация или с обявяване в несъстоятелност,

изготвят и представят годишните си финансови отчети на базата на национален счетоводен стандарт, приет от Министерския съвет.

(6) Стандартите по ал. 3 и 5 се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 22в. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Консолидираните и междинните финансови отчети се изготвят и представят на базата на счетоводните стандарти, въз основа на които се изготвя и представя годишният финансов отчет на предприятието, което изготвя консолидирания или междинния финансов отчет.

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Предприятията съставят:

1. годишен финансов отчет към 31 декември на отчетния период в хиляди левове;
2. консолидиран финансов отчет към 31 декември на отчетния период в хиляди левове - в случаите по чл. 37;
3. междинни финансови отчети, обхващащи период, по-кратък от една календарна година, когато се изискват от нормативен акт или по решение на органа на управление.

(2) Финансовият отчет трябва вярно и честно да представя имущественото и финансовото състояние на предприятието, отчетения финансов резултат, промените в паричните потоци и в собствения капитал.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., отм., бр. 105 от 2006 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., отм., бр. 105 от 2006 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Бюджетните предприятия и предприятията по чл. 5а, ал. 2 изготвят и представят годишните си финансови отчети в съответствие с изискванията на чл. 166, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., доп., бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) Органите на управление на предприятието отговарят за съставянето, своевременното изготвяне, съдържанието и публикуването на финансовите отчети и годишните доклади за дейността към тях.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Информацията, представена във финансовия отчет, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. разбираемост - да е полезна за потребителите при вземането на икономически решения;
2. уместност - да дава възможност на потребителите да оценяват минали, настоящи или бъдещи събития и да потвърждават или коригират свои предишни оценки при вземането на икономически решения;
3. надеждност - да не съдържа съществени грешки или пристрастност;
4. сравнимост - да дава възможност за сравняване на информацията на предприятието от различни години, както и с информация от други предприятия, за да се оценят ефективността, финансовото състояние и промените в него;
5. (отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 26. (1) Съставните части на годишния финансов отчет са: счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за паричните потоци, отчет за собствения капитал и приложение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Съставните части на консолидирания финансов отчет са: консолидиран счетоводен баланс, консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за паричните потоци, консолидиран отчет за собствения капитал и приложение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Формата, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет се определят съгласно приложимите счетоводни

стандарти.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, които изготвят и представят годишния си финансов отчет на базата на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, могат да изготвят съкратен годишен финансов отчет. Формата, структурата и съдържанието му се определят с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

(*) *Бел. ред. - С § 30 от преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане, обнародван в ДВ, бр. 94 от 2010 г., законодателят пояснява, че текстът на чл. 26, ал. 5 се прилага и по отношение на годишните финансови отчети за 2010 г.*

(5) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, които изготвят и представят годишния си финансов отчет на базата на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, могат да не изготвят отчет за паричните потоци и отчет за собствения капитал.

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Възприетите от предприятието форма, структура и съдържание на съставните части на финансовия отчет се запазват непроменени през различните отчетни периоди, с изключение на случаите, посочени в приложимите счетоводни стандарти. В случаите, когато е извършена промяна в приложението към финансовия отчет, задължително се оповестява и мотивира извършената промяна.

(7) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 6, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., доп., бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Формата, структурата и съдържанието на годишните и междинните финансови отчети на бюджетните предприятия и на предприятията по чл. 5а, ал. 2 се определят от министъра на финансите съгласно чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси.

Чл. 27. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 28. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 29. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., отм., бр. 105 от 2006 г.)

(2) За предприятията, които са контролирани от държавата или общините или са подпомагани от тях чрез субсидии, преференциални заеми, държавни гаранции и други форми на държавна помощ, министърът на финансите може да изисква от тях представянето на допълнителни отчети и информация в определени от него форма, съдържание, срокове и ред на изготвяне и представяне.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., бр. 105 от 2006 г.) Годишните финансови отчети на едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и на които размерът на нетните приходи от продажби за текущата година не надхвърля 100 000 лв., могат да се състоят само от отчет за приходите и разходите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., бр. 105 от 2006 г.) Едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и на които размерът на нетните приходи от продажби за предходния отчетен период не надхвърля 50 000 лв., могат да отчитат и представят дейността си посредством воденето на специфични регистри - книги, чрез които се определя вярно и честно финансовият резултат за отчетния период.

(5) (Нова - ДВ, бр. 96 от 2004 г., отм., бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 33. (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2006 г.) (1) Предприятията, чиито годишни финансови отчети подлежат на задължителен независим финансов одит, съставят и годишен доклад за дейността, който съдържа най-малко следната информация:

1. преглед, който представя вярно и честно развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправено;

2. всички важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет;

3. вероятното бъдещо развитие на предприятието;

4. действията в областта на научноизследователската и развойната дейност;

5. информацията, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон;

6. наличието на клонове на предприятието;

7. използваните от предприятието финансови инструменти, а когато е съществено за оценяване на активите, пасивите, финансовото състояние и финансовия резултат, се оповестяват:

а) целите и политиката на предприятието по управление на финансовия риск, включително политиката му на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и

б) експозицията на предприятието по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.

(2) Прегледът по ал. 1, т. 1 представлява балансиран и изчерпателен анализ на развитието и резултатите от дейността на предприятието, както и на неговото състояние в съответствие с големината и сложността на дейността. Анализът включва финансови, а когато е подходящо - и нефинансови показатели, относими към съответната дейност, включително информация, свързана с околната среда и персонала, до необходимата степен за разбиране на развитието, резултатите от дейността или състоянието на предприятието. Когато е подходящо, прегледът включва препратки към и допълнителни обяснения относно суми, представени в годишния финансов отчет.

(3) Предприятията, които изготвят и представят консолидирани финансови отчети, съставят и годишен консолидиран доклад за дейността, който съдържа най-малко следната информация:

1. преглед, който представя вярно и честно развитието, резултатите от дейностите и състоянието на предприятията, включени при консолидирането като цяло (предприятията от групата), заедно с описание на основните рискове, пред които те са изправени;

2. всички важни събития, които са настъпили след датата, към която е съставен консолидираният финансов отчет;

3. вероятното бъдещо развитие на предприятията от групата като цяло;

4. действията в областта на научноизследователската и развойната дейност на предприятията от групата като цяло;

5. брой и номинална стойност на акциите или дяловете на предприятието майка, притежавани от него, от негово дъщерно предприятие или лице, което действа от свое име, но за сметка на тези предприятия;

6. използваните от предприятията от групата финансови инструменти, а когато е съществено за оценяване на активите, пасивите, финансовото състояние и финансовия резултат, се оповестяват:

а) целите и политиката на предприятията по управление на финансовия риск,

включително политиката им на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и

б) експозицията на предприятията от групата по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.

(4) Прегледът по ал. 3, т. 1 представлява балансиран и изчерпателен анализ на развитието и резултатите от дейностите на предприятията от групата, както и тяхното състояние като цяло в съответствие с големината и сложността на извършваните от тях дейности. Анализът включва финансови, а когато е подходящо - и нефинансови показатели, относими към съответната дейност, включително информация, свързана с околната среда и персонала, до необходимата степен за разбиране на развитието, резултатите от дейността или състоянието на предприятията. Когато е подходящо, прегледът включва препратки към и допълнителни обяснения относно суми, представени в консолидирания финансов отчет.

(5) Годишният доклад за дейността и годишният консолидиран доклад за дейността могат да се изготвят и представят като едно цяло. В този случай, когато е подходящо, трябва да се обърне внимание на въпросите, които са значими за предприятията от групата като цяло.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Отчетните данни за активите, пасивите, приходите, разходите и операциите на всички бюджетни предприятия и предприятията по чл. 5а, ал. 2 се консолидират от Министерството на финансите съгласно чл. 167 от Закона за публичните финанси.

Раздел II

Съставители на финансови отчети

(Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) Финансовите отчети (междинни, годишни и консолидирани) се съставят от съставители на финансови отчети.

(2) Съставител на финансови отчети може да бъде физическо лице или специализирано счетоводно предприятие, когато отговаря на изискванията на този закон.

(3) Финансовият отчет на предприятие се подписва от:

1. физическите лица, които управляват и представляват предприятието, и
2. физическото лице, което:

а) е съставило финансовия отчет - в случаите, когато финансовият отчет е съставен пряко от физическо лице, или

б) управлява и представлява предприятието, което е съставител на финансовия отчет - в случаите, когато финансовият отчет е съставен от специализирано счетоводно предприятие.

(4) Във финансовия отчет се посочват/поставят и:

1. името и фамилията на лицата по ал. 3;
2. печатът на предприятието;
3. печатът на специализираното счетоводно предприятие.

(5) В случаите, когато финансовият отчет се съставя пряко от физическо лице, то трябва да бъде в трудовооправно, служебно или облигационно правоотношение със съответното предприятие.

(6) Лицата по ал. 3, т. 2 трябва да отговарят на изискванията на чл. 35.

Чл. 35. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Съставител на финансов отчет може да бъде лице, което отговаря на посочените изисквания за задължителна минимална степен на завършено образование и съответстващ към него професионален стаж, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) с висше счетоводно-икономическо образование и стаж в областта на счетоводството, външния, вътрешния одит и финансовата инспекция, данъчните ревизии или като преподавател по счетоводство и контрол, съответно:

а) при магистърска степен - 2 г.;

б) при бакалавърска степен - 3 г.;

в) при степен "специалист" - 4 г.;

2. (изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) с друго висше икономическо образование и 5 г. стаж в областта на счетоводството, външния, вътрешния одит и финансовата инспекция, данъчните ревизии или като преподавател по счетоводство и контрол;

3. със средно икономическо образование и 8 г. стаж като счетоводител.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Съставител на финансов отчет може да бъде лице, което не е осъждано за престъпление от общ характер по глава пета и по раздел I на глава шеста от Особената част на Наказателния кодекс.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Министърът на финансите може да определя и допълнителни изисквания към лицата, които съставят финансови отчети на бюджетните предприятия.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Съставителите на финансовите отчети отговарят за организацията на счетоводната дейност в предприятието.

Раздел III

Изисквания за съставяне на консолидиран финансов отчет, изготвяне, независим финансов одит и публичност на финансовите отчети (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.)

Чл. 37. (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2006 г.) (1) Предприятията изготвят годишен финансов отчет до 31 март следващата година.

(2) Предприятие (предприятие майка) съставя консолидиран финансов отчет, когато:

1. контролира повече от половината от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие (контролирано предприятие), включително по силата на договорно взаимоотношение, при условие че е акционер или съдружник в това предприятие;

2. притежава правото да назначава или освобождава повече от половината от членовете на управителния и/или надзорния орган на друго предприятие (контролирано предприятие), включително по силата на договорно взаимоотношение, при условие че е акционер или съдружник в това предприятие;

3. притежава правото да управлява финансовата и оперативната политика на друго предприятие по силата на договорно взаимоотношение;

4. е акционер или съдружник, притежаващ 20 на сто или повече от правата на глас в друго предприятие (контролирано предприятие) и единствено по силата на упражняване на тези права е назначило повече от половината от членовете на управителния и/или надзорния орган в контролираното предприятие, действащ през отчетния период, по време

на предходния отчетен период и до датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет; консолидиран финансов отчет по изречение първо не се съставя, когато друго предприятие има правата, посочени в т. 1 - 3, по отношение на контролираното предприятие.

(3) При определяне правата на предприятието майка за целите на ал. 2, т. 1, 2 и 4 правата на глас и правата на назначаване или освобождаване, притежавани от дъщерно предприятие на предприятието майка или от лице, действащо от свое име, но за сметка на предприятието майка или на дъщерно предприятие от групата, се прибавят към правата на предприятието майка.

(4) При определяне правата на предприятието майка за целите на ал. 2, т. 1, 2 и 4 не се вземат под внимание:

1. гласовете по акции, държани за сметка на лице, което не е нито предприятието майка, нито негово дъщерно дружество;

2. гласовете по акции, получени като обезпечение, когато предприятието, предоставило обезпечението, упражнява правата по тях.

(5) Общият брой на правата на глас в контролираното предприятие, притежавани от всички акционери или съдружници за целите на ал. 2, т. 1 и 4, се намалява с правата на глас, които са свързани с акции или дялове, притежавани от това контролирано предприятие и/или от негово дъщерно предприятие, и/или от лице, действащо от свое име, но за сметка на тези предприятия.

(6) Предприятието майка и всички негови дъщерни предприятия подлежат на консолидиране, независимо къде се намират седалищата на дъщерните предприятия.

(7) Консолидирани финансови отчети се изготвят само от търговски дружества, които са предприятия майки.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) Редът, начинът и сроковете за изготвяне и представяне на финансовите отчети на бюджетните предприятия и публикуването чрез интернет на информация от тях се определят съгласно чл. 170 от Закона за публичните финанси.

Чл. 37а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) (Предишен текст на чл. 37а - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) Не се съставя консолидиран финансов отчет по реда на чл. 37, ал. 2 от предприятие майка, когато сумата от показателите на предприятията в групата, които подлежат на консолидиране, според годишните им финансови отчети, съставени към 31 декември на текущата година, не надвишават показателите на два от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 3 млн. лв.;

2. нетни приходи от продажби за годината - 6 млн. лв.;

3. средна численост на персонала за годината - 80 души.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) Алинея 1 не се прилага, когато предприятие от групата е предприятие, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Не се съставя консолидиран финансов отчет по реда на чл. 37, ал. 2 от предприятие майка, което има само дъщерни предприятия, които са несъществени за целите на чл. 23, ал. 2, разглеждани едновременно индивидуално и като цяло.

(4) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Дъщерно предприятие може да не се включва в консолидирания финансов отчет, когато то е несъществено за целите на чл. 23, ал. 2. Когато две или повече дъщерни предприятия отговарят на изискването на

изречение първо, те се включват в консолидирания финансов отчет, ако като цяло не са несъществени за целите на чл. 23, ал. 2.

Чл. 37б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) Не се съставя консолидиран финансов отчет по реда на чл. 37, ал. 2 от предприятие майка, когато то е и дъщерно предприятие на местно предприятие майка или предприятие майка от друга държава - членка на Европейската общност, в един от следните случаи:

1. местното предприятие майка или предприятието майка от друга държава членка притежава всички дялове или акции на местното (дъщерно) предприятие майка; при определяне на дяловете или акциите на местното (дъщерно) предприятие майка не се вземат под внимание дяловете или акциите, които се притежават от членовете на управителния и/или надзорния орган по силата на закон или на учредителния договор или устав, или

2. местното предприятие майка или предприятието майка от друга държава членка притежава 90 на сто или повече от дяловете или акциите на местното (дъщерно) предприятие майка, като другите съдружници или акционери в него са дали писмено съгласие да не изготвя консолидиран финансов отчет.

(2) Алинея 1 се прилага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. местното (дъщерно) предприятие майка и всички негови дъщерни предприятия са включени в консолидиран финансов отчет на местното предприятие майка или предприятие майка от друга държава членка;

2. консолидираният финансов отчет и годишният консолидиран доклад за дейността се съставят от местното предприятие майка и подлежат на независим финансов одит при условията и по реда на чл. 38 или от предприятието майка от другата държава членка и подлежат на независим финансов одит съгласно законодателството на същата държава членка;

3. консолидираният финансов отчет, годишният консолидиран доклад за дейността и одиторският доклад на местното предприятие майка се публикуват при условията и по реда на чл. 40 или на предприятието майка от другата държава членка се публикуват на български език от местното предприятие майка при условията и по реда на чл. 40;

4. в приложението на годишния финансов отчет на местното (дъщерно) предприятие майка е оповестено името и седалището на местното предприятие майка или предприятието майка от другата държава членка, което съставя консолидирания финансов отчет по т. 1, и че е освободено от задължението да съставя консолидиран финансов отчет и годишен консолидиран доклад за дейността.

Чл. 37в. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Не се съставя консолидиран финансов отчет по реда на чл. 37, ал. 2, от предприятие майка, когато то е дъщерно предприятие на местно предприятие майка или на предприятие майка от друга държава - членка на Европейската общност, и са налице едновременно следните условия:

1. изпълнени са изискванията на чл. 37б, ал. 2;

2. съдружниците или акционерите на местното (дъщерно) предприятие майка, които притежават не по-малко от 10 на сто от дяловете или акциите, когато предприятието е дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или командитно дружество с акции или не по-малко от 20 на сто от дяловете, когато предприятието е събирателно или командитно дружество, не са поискали съставянето на консолидиран финансов отчет до 30 юни на съответния отчетен период.

Чл. 37г. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Не се съставя консолидиран финансов отчет по реда на чл. 37, ал. 2, когато предприятието майка е и дъщерно предприятие на предприятие

майка от държава, която не е членка на Европейската общност (трета страна), и са изпълнени едновременно следните условия:

1. местното предприятие майка и всички негови дъщерни предприятия са включени в консолидиран финансов отчет на предприятие майка от трета страна;

2. консолидираният финансов отчет и когато е подходящо, годишният консолидиран доклад за дейността са съставени в съответствие с този закон и приложимите счетоводни стандарти или по еквивалентен на тях подход;

3. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) консолидираният финансов отчет на предприятието майка от третата страна е одитиран от едно или повече лица с правоспособност да одитират финансови отчети, придобита съгласно националното законодателство на предприятието майка от третата страна;

4. изпълнени са изискванията на чл. 37б, ал. 2, т. 3 и 4 и чл. 37в, т. 2 по отношение на предприятието майка от третата страна.

Чл. 37д. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Разпоредбите на чл. 37а - 37г не се прилагат за предприятията по чл. 38, ал. 1, т. 1 - 4, които задължително изготвят и представят консолидирани финансови отчети, когато са налице условията на чл. 37, ал. 2.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., в сила от 29.10.2004 г., бр. 105 от 2006 г.) (1) На независим финансов одит от регистрирани одитори, освен когато в закон е предвидено друго, подлежат годишните финансови отчети на:

1. акционерни дружества и командитни дружества с акции;

2. предприятия, които са емитенти по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа;

3. (изм. - ДВ, бр. 108 от 2006 г.) кредитни институции, застрахователни и инвестиционни предприятия, дружества за допълнително социално осигуряване и управляваните от тях фондове;

4. предприятия, за които това изискване е установено със закон;

5. всички предприятия, непосочени в т. 1 - 4, с изключение на предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност и бюджетните предприятия.

(2) На независим финансов одит от регистрирани одитори подлежат годишните финансови отчети на юридическите лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност и вписани в Централния регистър при Министерството на правосъдието, когато за текущата година превишават един от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 1 млн. лв.;

2. размер на приходите от стопанска и нестопанска дейност за текущата година - 2 млн. лв.;

3. обща сума на получените през текущата година финансираня и неусвоени към 31 декември на текущата година финансираня, получени през предходни отчетни периоди - 1 млн. лв.

(3) Консолидираните финансови отчети и индивидуалните финансови отчети, включени в консолидацията, подлежат на независим финансов одит.

(4) Регистрираните одитори, които извършват независим финансов одит на финансови отчети, в одиторския доклад задължително изразяват и мнение относно съответствието между годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет за същия отчетен период и/или относно съответствието между годишния консолидиран доклад за дейността и консолидирания финансов отчет за същия отчетен период.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.08.2008 г.) Когато годишният финансов отчет подлежи на независим финансов одит, в приложението се оповестяват начислените

за годината суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори на предприятието, поотделно за: независим финансов одит, данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита. В приложението на консолидирания финансов отчет се оповестява по аналогичен начин информацията, посочена в изречение първо, по отношение на предприятията, включени в консолидацията.

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

Чл. 40. (Доп. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм., бр. 105 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) Предприятията публикуват годишния си финансов отчет и консолидирания си финансов отчет, годишния доклад за дейността и годишния си консолидиран доклад за дейността, приети от общото събрание на съдружниците/акционерите или от съответния орган, както следва:

1. чрез заявяване и представяне за обявяване в търговския регистър публикуват:

а) едноличните търговци - в срок до 31 май на следващата година;

б) дружествата с ограничена отговорност - в срок до 30 юни на следващата година;

в) всички други търговци по смисъла на Търговския закон - в срок до 31 юли на следващата година;

2. чрез заявяване за вписване и предоставянето им в Централния регистър при Министерството на правосъдието при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел публикуват юридическите лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност - в срок до 30 юни на следващата година;

3. чрез икономическо издание или чрез интернет публикуват останалите предприятия - в срок до 30 юни на следващата година.

(2) По реда на ал. 1 предприятията по чл. 38 публикуват:

1. финансовите си отчети - във вида, в който са заверени от регистриран одитор;

2. годишните си доклади за дейността - във вида, на базата на който регистрираният одитор е изразил одиторското си мнение;

3. одиторския доклад по отношение на отчетите и докладите по т. 1 и 2.

(3) По реда на ал. 1 заедно с годишния финансов отчет акционерните дружества, командитните дружества с акции и дружествата с ограничена отговорност публикуват и информация за предложението на органа на управление за разпределение на печалбата или за покриване на загуба за предходната година и решението на общото събрание на акционерите/съдружниците за начина на разпределяне на печалбата или за покриване на загуба за предходната година.

(4) Годишният финансов отчет на предприятие, което изготвя консолидиран финансов отчет, се публикува едновременно с консолидирания финансов отчет на групата, заедно с годишните доклади за дейността към тях.

(5) Когато отчетите и докладите на предприятията по ал. 1, т. 3 се публикуват в Интернет, до тях трябва да бъде осигурен свободен неплатен достъп за период не по-кратък от три години след датата на публикуването им.

(6) Предприятията по ал. 1, т. 3 при поискване предоставят информация за мястото, където са публикувани техните отчети и доклади.

(7) Извън случаите по ал. 1 и 2, когато предприятие публикува съкратен финансов отчет, задължително се оповестява, че отчетът е съкратен, като се посочва и мястото, където е публикуван финансовият отчет по реда на ал. 1. Когато финансовият отчет все още не е публикуван по реда на ал. 1, този факт също се оповестява. Когато е публикуван съкратен финансов отчет, одиторският доклад не може да придружава тази публикация, но задължително се оповестява изразеното одиторско мнение - неквалифицирано,

квалифицирано или отрицателно, или отказът от изразяване на одиторско мнение, както и включените в одиторския доклад въпроси, на които е обърнато внимание, без да е квалифицирано одиторското мнение.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) Алинеи 1 - 7 не се прилагат за бюджетните предприятия, едноличните търговци, чиито годишни финансови отчети не подлежат на задължителен независим финансов одит, както и когато в закон е предвидено друго.

Чл. 41. Формата, съдържанието и периодичността на финансовите отчети за нуждите на управлението на предприятието се определят от неговия изпълнителен орган.

Глава шеста

СЪХРАНЯВАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2007 г.) Счетоводната информация се съхранява в предприятието по реда, предвиден в Закона за Националния архивен фонд, в следните срокове:

1. ведомости за заплати - 50 г.;
2. счетоводни регистри и финансови отчети - 10 г.;
3. документи за данъчен контрол - до 5 г. след изтичане на давностния срок за погасяване на публичното задължение, което удостоверяват тези документи;
4. документи за финансов одит - до извършване на следващ вътрешен одит и одит на Сметната палата;
5. всички останали носители - 3 г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Счетоводната информация може да се съхранява на хартиен или на технически носител и в архиви, организирани от друго предприятие с такъв предмет на дейност, при спазване на изискванията по ал. 1.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) След записване (пренасяне) на счетоводната информация от хартиен върху магнитен, оптичен или друг технически носител, осигуряващ надеждното ѝ възпроизвеждане, хартиеният носител може да се унищожи. Пренесената на технически носител счетоводна информация трябва да може да бъде възпроизведена в обем и съдържание, идентични с информацията, съдържаща се на хартиения носител.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Когато предприятие се прекратява чрез преобразуване, носителите (хартиени и/или технически) на счетоводна информация се предават на приемащото и/или новоучреденото предприятие/ предприятия.

Чл. 43. (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2007 г.) След изтичането на срока за съхранението им носителите (хартиени или технически) на счетоводна информация, които не подлежат на предаване в Националния архивен фонд, могат да се унищожават.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Движението на счетоводните документи от момента на тяхното създаване или получаване в предприятието до момента на унищожаването или предаването им съгласно нормативен акт се осъществява по ред, определен от органа на управление на предприятието.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) При прекратяване на трудовоправното, служебното или облигационното отношение със съставител на финансови отчети счетоводната документация се предава на неговия приемник.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Приемането и предаването по ал. 1 се извършва в присъствието на комисия по ред и начин, определени от органите на управление на предприятието.

(3) При прекратяване на правните отношения с ръководителя на предприятието същият е длъжен да предаде на своя приемник цялата намираща се при него счетоводна и друга служебна документация на предприятието.

Глава седма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 46. (1) Който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба в размер от 100 до 300 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 300 до 500 лв.

(2) Когато нарушението е извършено повторно, се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Който наруши изискванията на чл. 22 за извършване на инвентаризация в предвидените от закона срокове, се наказва с глоба в размер от 200 до 500 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 500 до 1500 лв. Когато нарушението е извършено повторно, санкцията е в двоен размер.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., доп., бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) Който наруши изискванията на чл. 23, ал. 1 за съставяне на финансов отчет или на чл. 23, ал. 2, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 34 от 2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) Който наруши изискванията на чл. 40 или на § 9а от преходните и заключителните разпоредби за публикуване на актовете по чл. 40, ал. 1 - 3, се наказва с глоба в размер от 500 до 2000 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв. Когато нарушението е извършено повторно, санкцията е в двоен размер.

(4) Който наруши изискванията за съхраняване на счетоводна информация по глава шеста от този закон, се наказва с глоба в размер от 1000 до 2500 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв. Когато нарушението е извършено повторно, санкцията е в двоен размер.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Лице, което състави финансов отчет, без да отговаря на изискванията за съставител на финансови отчети, се наказва с глоба или с имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв. Когато нарушението е извършено повторно, имуществената санкция е в двоен размер.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г.) На предприятие, което възложи извършването на независим одит на лице, упражняващо дейност като регистриран одитор, без да е регистрирано по реда на Закона за независимия финансов одит, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 10 000 лв. Когато нарушението е извършено повторно, санкцията е в размер от 15 000 до 30 000 лв.

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., бр. 33 от 2006 г.) Актовете за установяване на административни нарушения се съставят от органите на Националната агенция за приходите или на Агенцията за държавна финансова инспекция.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на финансите или от

упълномощени от него длъжностни лица.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.)

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 16.12.2011 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) "Бюджетни предприятия" са всички лица, прилагащи бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства съгласно Закона за публичните финанси, включително Националният осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, държавните висши училища, Българската академия на науките, Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, както и всички други лица, които са бюджетни организации по смисъла на § 1, т. 5 от Закона за публичните финанси.

2. "Отчетен период" е календарната година (1 януари - 31 декември).

3. "Справедлива цена" е сумата, за която един актив може да бъде заменен или един пасив може да бъде погасен при пряка сделка между информирани и желаещи осъществяване на сделката купувач и продавач. Тя е продажна цена, борсова цена или пазарна цена.

4. "Себестойност" е оценката на произведените (създадените) в предприятието активи, в която не се включват административните разходи, разходите за продажби, финансовите и извънредните разходи.

5. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Независим финансов одит на финансов отчет" е одитът, определен в Закона за независимия финансов одит.

6. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) "Международни счетоводни стандарти" са международните счетоводни стандарти, приети от Европейската комисия съгласно Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти. Международните счетоводни стандарти включват: Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS)), Международните стандарти за финансово отчетяване (International Financial Reporting Standards (IFRS)) и тълкуванията за тяхното прилагане (SIC - IFRIC interpretations). Международните счетоводни стандарти включват и последващите изменения и допълнения на тези стандарти и тълкуванията за тяхното прилагане, бъдещите стандарти и тълкуванията за тяхното прилагане, приети от Европейската комисия съгласно Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти.

7. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Специализирано счетоводно предприятие" е всяко лице, регистрирано по Търговския закон или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по споразумението за Европейското икономическо пространство, в чийто предмет на дейност е включено организиране на счетоводно отчетяване и съставяне на финансови отчети по реда на този закон.

8. "Цена на придобиване" е покупната цена плюс всички разходи по привеждане на актива във вид, готов за използване.

9. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

10. "Инвентаризация" е процесът на подготовка и фактическа проверка чрез различни способи на натуралните и стойностните параметри на активите и пасивите на предприятието към точно определена дата, съпоставяне на получените резултати със счетоводните данни и установяване на евентуални разлики.

11. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Нетни приходи от продажби" са сумите от продажба на продукцията, стоки и услуги, генерирани от обичайната дейност на предприятието, намалени с търговските отстъпки, отбивите, рабатите и данъка върху добавената стойност.

12. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) "Обичайна дейност" е съвкупност от стопански операции, извършвани регулярно от предприятието в рамките на осъществяваната от него дейност.

13. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Място на стопанска дейност" е мястото на стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

14. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) "Консолидиран финансов отчет" е финансов отчет, който представя имущественото и финансовото състояние, отчетения финансов резултат, промените в паричните потоци и в собствения капитал на предприятията, включени в консолидирането, все едно че те са едно предприятие.

15. (Нова - ДВ, бр. 96 от 2004 г., изм., бр. 102 от 2005 г., бр. 105 от 2006 г.) "Предприятия, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност" са предприятията, които в текущата или в предходната година не надвишават показателите на два от следните критерии:

1. балансова стойност на активите към 31 декември - 1,5 млн. лв.;
2. нетни приходи от продажби за годината - 2,5 млн. лв.;
3. средна численост на персонала за годината - 50 души.

При определяне статута на едно новообразувано предприятие, като прилагащо облекчена форма на финансова отчетност, се вземат стойностите на тези критерии само за годината на възникване.

16. (Нова - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) "Регулиран пазар" е този по смисъла на чл. 73 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

17. (Нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 15 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) "Сектор "Държавно управление" е сектор "Държавно управление" (General government) съгласно изискванията на Европейската система от национални и регионални сметки в Общността.

18. (Нова - ДВ, бр. 100 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) "Цифров или друг идентификатор" е цифров или друг уникален постоянно повтарящ се код, който съответства еднозначно на лицето, което има права за извършване на определени действия.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.) Този закон въвежда разпоредбите на:

1. Директива 2006/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. за изменение на Директива 78/660/ЕИО на Съвета относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества, Директива 83/349/ЕИО на Съвета относно консолидираните счетоводни отчети, Директива 86/635/ЕИО на Съвета относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на банки и други финансови институции и Директива 91/674/ЕИО на Съвета относно годишните счетоводни отчети и

консолидираните счетоводни отчети на застрахователните предприятия.

2. Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета.

3. (Нова - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) Директива 2009/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за изменение на директиви на Съвета 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО относно определени изисквания за оповестяване за средни по размер дружества и задължението за изготвяне на консолидирани счетоводни отчети (ОВ, L 164/42 от 26 юни 2009 г.).

3а. (Нова - ДВ, бр. 91 от 2013 г., в сила от 1.07.2013 г.) Директива 2013/24/ЕС на Съвета от 13 май 2013 г. за адаптиране на някои директиви в областта на дружественото право поради присъединяването на Република Хърватия (ОВ, L 158/365 от 10 юни 2013 г.).

4. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) Директива 2010/45/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2010 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на правилата за фактуриране на данък върху добавената стойност (ОВ, L 189/1 от 22 юли 2010 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 4 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 26 от 1992 г., бр. 55 от 1993 г., бр. 21, 33 и 59 от 1996 г., бр. 52 от 1997 г., бр. 21 от 1998 г., бр. 57, 81, 83 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 92 от 2000 г.).

§ 3. (В сила от 1.01.2001 г.) В чл. 39 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм., бр. 41 от 2001 г.) ал. 3 се изменя така:

"(3) Юридическите лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност, вписани в централния регистър при Министерството на правосъдието, подлежат на независим одит при условията на Закона за счетоводството, ако превишават минимум едно от следните условия:

а) сума на актива на баланса от предходната година - 500 хил. лв.;

б) сумата на приходите от дейността и нетния размер на приходите от продажби, както и финансовите приходи за предходната година - 1 млн. лв."

§ 4. (В сила от 1.01.2001 г.) В Закона за кооперациите (обн., ДВ, бр. 113 от 1999 г.; изм., бр. 92 от 2000 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 15, ал. 3 т. 3 се изменя така:

"3. определя регистриран одитор, когато кооперацията превишава минимум два от следните критерии за предходната година:

а) сума на актива на баланса - 500 хил. лв.;

б) сума на нетния размер на приходите от дейността - 1 млн. лв.;

в) средна численост на персонала - 30 души;"

2. Член 62 се отменя.

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., нов, бр. 102 от 2005 г.) При определяне статута на едно предприятие като малко и средно за 2005 г. се вземат стойностите на критериите по § 1, т. 15, букви "а" и "б" от допълнителната разпоредба само за 2004 г.

§ 6. За лечебните заведения - търговски дружества с над 50 на сто държавно и/или общинско участие, разпоредбите на чл. 38 от този закон се прилагат от 1 януари 2006 г.

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., в сила от 29.10.2004 г.) В срок до 31 декември 2004 г. Министерският съвет приема стандартите по чл. 22а, ал. 5.

§ 8. (Отм. - ДВ, бр. 96 от 2004 г., нов, бр. 108 от 2006 г.) (1) Кредитните и финансовите институции и застрахователните предприятия изготвят и представят финансовите си отчети по реда на чл. 22а, 22б, 22в и наредби на министъра на финансите.

(2) С наредбите по ал. 1 се въвеждат изискванията на Директива 86/635/ЕИО на Съвета относно годишните финансови отчети и консолидираните финансови отчети на банки и други финансови институции и Директива 91/674/ЕИО на Съвета относно годишните финансови отчети и консолидираните финансови отчети на застрахователните предприятия.

(3) В срок до 31 януари 2007 г. министърът на финансите издава наредбите по ал. 1.

§ 9. Висящите административнонаказателни производства се довършват по досегашния ред.

§ 9а. (Нов - ДВ, бр. 50 от 2008 г.) (1) Търговците, които са пререгистрирани съгласно § 4, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за търговския регистър в периода от 1 януари до 31 май на съответната година, заявяват и представят за обявяване в търговския регистър в срок до 30 юни на същата година актовете по чл. 40, ал. 1 - 3 за годините от 2007 г. до годината, предхождаща годината на пререгистрация включително, както следва:

1. при пререгистрация през 2008 г. - актовете за 2007 г.;

2. при пререгистрация през 2009 г. - актовете за 2007 и 2008 г.;

3. при пререгистрация през 2010 г. - актовете за 2007, 2008 и 2009 г.;

4. (нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) при пререгистрация през 2011 г. - актовете за 2007, 2008, 2009 и 2010 г.

(2) Търговците, които са пререгистрирани съгласно § 4, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за търговския регистър в периода от 1 юни до 31 декември на съответната година, заявяват и представят за обявяване в търговския регистър в тримесечен срок от датата на пререгистрацията си актовете по чл. 40, ал. 1 - 3 за годините от 2007 г. до годината, предхождаща годината на пререгистрация включително, както следва:

1. при пререгистрация през 2008 г. - актовете за 2007 г.;

2. при пререгистрация през 2009 г. - актовете за 2007 и 2008 г.;

3. при пререгистрация през 2010 г. - актовете за 2007, 2008 и 2009 г.;

4. (нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) при пререгистрация през 2011 г. - актовете за 2007, 2008, 2009 и 2010 г.

(3) Търговците, които до 31 май на съответната година не са пререгистрирани съгласно § 4, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за търговския регистър, публикуват до 30 юни на същата година актовете по чл. 40, ал. 1 - 3 за предходната година чрез икономическо издание или интернет независимо от задълженията им съгласно ал. 1 - 2. В този случай се прилага изискването на чл. 40, ал. 5 до момента на обявяването на актовете в търговския регистър. За търговците, които са пререгистрирани през юни на съответната година и през същия месец са заявили и представили за обявяване в търговския регистър актовете по чл. 40, ал. 1 - 3 за предходната година, не се прилагат изискванията на изречения първо и второ.

(4) Алинея 3 не се прилага от търговци, чийто годишен финансов отчет за предходната година не подлежи на задължителен независим финансов одит.

(5) Алинеи 1 - 4 се прилагат до изтичането на срока за пререгистрация съгласно § 4,

ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за търговския регистър.

(6) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 3.05.2011 г.) Едноличните търговци, които са пререгистрирани през 2011 г., не прилагат ал. 1 и 2 по отношение на актовете за тези години, за които годишният финансов отчет на едноличния търговец не подлежи на задължителен независим финансов одит.

§ 10. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 11. Законът влиза в сила от 1 януари 2002 г., с изключение на § 3 и 4, които влизат в сила от 1 януари 2001 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за счетоводството

(ДВ, бр. 96 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 105 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.)

§ 16. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.).

§ 17. На независим финансов одит за 2004 г. подлежат годишните финансови отчети на предприятията, при които за 2003 г. се превишават минимум два от критериите по чл. 38, ал. 1, приети с § 10 от този закон.

.....

§ 19. Законът влиза в сила от 1 януари 2005 г., с изключение на § 10 и § 14, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за счетоводството

(ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.)

§ 47. Параграф 23, т. 2, относно ал. 4 на чл. 26, и § 40, относно чл. 40, не се прилагат за финансовите отчети за 2006 г.

.....

§ 61. Този закон влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на

§ 48, който влиза в сила от 1 юли 2007 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за счетоводството

(ДВ, бр. 69 от 2008 г., в сила от 5.09.2008 г.)

.....

§ 7. Този закон влиза в сила от 5 септември 2008 г. с изключение на

§ 3, който влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", и на § 6, който влиза в сила от 1 януари 2009 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Закона за корпоративното подоходно облагане

(ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.)

.....

§ 29. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 102 и 105 от 2005 г., бр. 33, 63, 105 и 108 от 2006 г., бр. 57 от 2007 г., бр. 50, 69 и 106 от 2008 г. и бр. 95 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

§ 30. Параграф 29, т. 3 се прилага и по отношение на годишните финансови отчети за 2010 г.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за Българската телеграфна агенция

(ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 16.12.2011 г.)

§ 7. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 102 и 105 от 2005 г., бр. 33, 63, 105 и 108 от 2006 г., бр. 57 от 2007 г., бр. 50, 69 и 106 от 2008 г., бр. 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г., бр. 19 и 34 от 2011 г.) в § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби след думите "Българското национално радио" се поставя запетая и се добавя "Българската телеграфна агенция".

§ 8. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за държавния бюджет на Република България за 2012 г.

(ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.)

§ 89. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 102 и 105 от 2005 г., бр. 33, 63, 105 и 108 от 2006 г., бр. 57 от 2007 г., бр. 50, 69 и 106 от 2008 г., бр. 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г. и бр. 19 и 34 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
§ 100. Законът влиза в сила от 1 януари 2012 г., с изключение на § 76, който влиза в сила от 15 декември 2011 г.